

Bakalářský seminář I: úvod (podzim 2015)

- servisní kurs: příprava k samostatné badatelské činnosti studentů
 - součást systému bakalářských seminářů – realizace bakalářské práce
 - úvod do metodologie a praxe historiografického výzkumu
- **základy práce s prameny a literaturou**
- **rešerše (archivy, knihovny, databáze): filmografie, bibliografie, abstrakty, citace**
- **archivní a další klíčové instituce českého audiovizuálního průmyslu**

Základní etapy historikovy práce

- heuristika (shromažďování literatury a pramenů)
- kritika (analýza pramenů)
- interpretace (jejich výklad)
- syntéza (souhrnné zpracování)

heuristika (hist.)

- první, přípravná fáze badatelské / odborné práce
- vyhledávání, shromažďování, třídění a hodnocení pramenů a informací v pramenech obsažených (pramen x informace)

cílem je zjistit

- **jaké zdroje existují k danému tématu / předmětu**
- **jaký je stav informací / poznání o daném tématu / předmětu**

rešerše (search)

1. proces vyhledávání zdrojů k danému tématu
2. zápis vyhledaných zdrojů a informací k danému tématu

výstupy

- **bibliografická rešerše** (= bibliografický soupis zdrojů – dokumentů, textů; r. dokumentační, dokumentografická) – **bibliografický záznam**
- **faktografická rešerše** (= souhrn faktografických údajů / informací – popis obsahu zdroje) – stručný výtah z obsahu = **abstrakt**

téma = problém, který řešíme / otázka, na níž hledáme odpověď

předmět = objekt / pole výzkumu

pramen = zdroj

- prameny (typicky archivní prameny)
- literatura (typicky odborná literatura a periodika)
- film – audiovizuální dílo

modelový příklad:

- produkce a veřejná podpora filmu *Kobry a užovky* (Jan Prušinovský, ČR, 2015)
- Co je téma, co je předmět a co je zdroj?
- Vyhledání zdrojů.
- Soupis zdrojů.

modelový příklad:

- kritická reflexe filmu *Kobry a užovky* (Jan Prušinovský, ČR, 2015)

- <http://www.filmovyprehled.cz/> portál NFA o české kinematografii
- <http://filmcenter.cz/cz/filmy-od-roku-1991/podle-roku/0/2015/20>
- <http://www.fondkinematografie.cz/>¹
- <http://nfa.cz/cz/knihovna/on-line-katalog/>
- <http://ezdroje.muni.cz/prehled/zdroj.php?lang=cs&id=198> Anopress

¹ 2013-2-1-3 - Celovečerní nebo krátkometrážní hraný film

základní úkoly

- **definice tématu (a cíle):** čím se zabýváme a proč, jakou si klademe otázku / jaký řešíme problém
- **definice předmětu:** na jakém poli / materiálu budeme otázku / problém zkoumat
- **definice a vyhledání zdrojů:** co, kde a jak hledat
- **zpracování zdrojů:** jak zpracovat vyhledané údaje/informace

téma – předmět – zdroj

- konkrétní vymezení předmětu včetně časového, místního a problémového určení
- zdroje – jejich rozsah, obsah a dostupnost (materiální, jazyková)
- formát práce – její rozsah, forma, druh a účel

Téma podmiňuje prameny a prameny podmiňují téma.

Zdroje

historický zdroj / pramen

- **stopy lidské činnosti** (společnosti), které slouží k poznání a ověřování historických faktů, resp. k **rekonstrukci historických událostí a procesů**

1. filmy /audiovizuální díla

- kinematografické filmy (archivní, distribuční)
- televizní filmy
- dokumentární filmy

2. literatura

- Literaturou se míní zejména **sekundární zdroje**, tj. především **odborné knihy a články**, které **nevznikaly v přímém spojení** se zkoumaným problémem a ve stejném kontextu (tím se liší od publikovaných pramenů).

3. prameny

- Prameny se míní zejména **primární zdroje**, tj. především archivní dokumenty **přímo spjaté** s předmětem, dobou a kontextem zkoumaného problému.

3.1. archivní prameny:

- dokumenty z veřejných archivů, dále nepublikované či veřejně nepřístupné zdroje (osobní rozhovor, korespondence, materiály ze soukromé sbírky, apod.)

Podle potřeby se člení do dílčích kategorií:

- **archivy a archivní fondy** (míněny veřejné oficiální archivy – NFA)
- **soukromé sbírky**

3.2. publikované prameny:

- prameny zveřejněné v kritických edicích v odborných časopisech či knihách, fotografie, umělecké texty, zákony, statistiky, technické příručky, dobový periodický tisk a za určitých okolností i jednotlivé články v novinách a odborných časopisech (používáme-li je jako součást zkoumaného vzorku, a nikoli jako sekundární literaturu)

Příklad *Všichni dobří rodáci* (Vojtěch Jasný, 1968)

- Briana Čechová (ed.): *Všichni dobří rodáci*. Praha: Národní filmový archiv, 2013.
- Zde publikované archivní prameny: protokoly z výslechu StB (s. 56-57), pracovní fotografie z natáčení (s. 88), hudební partitura (s. 125), dále viz odd. Archivní dokumenty (s. 238n.) – úřední korespondence, dramaturgický plán, zpráva o účasti na MFF Cannes 1969, souhrn výrobních dat a návštěvnost ad.
- Archivní zdroj: [cenzurní karta](#)

Jaké prameny existují / **co** hledat?

Typologie historických / archivních pramenů

Prameny písemné / listinné:

- literatura, scénáře
- produkční a ekonomické dokumenty, reklamní materiály
- cenzurní spisy
- osobní prameny – paměti, deníky, pracovní zápisníky, korespondence ad.

Prameny nepsané:

- **audiovizuální:** film, film o filmu, dokument o režisérovi, tematický stříhový dokument
- **obrazové:** fotografie
- **zvukové:** hudební (zvukové) nahrávky
- **věcné / hmotné povahy:** fotografie, plakáty, ceny, kostýmy, stavby

pramen orální: cílený strukturovaný rozhovor badatele s narátorem / pamětníkem

Kde to hledat / kde se prameny nacházejí?

archivní instituce (prameny)

- NFA = Národní filmový archiv
- APF ČT = Archiv programových fondů České televize
- SBS = archiv/sbírka Barrandov Studio
- NA = Národní archiv (dříve SÚA = Státní ústřední archiv)
- SOA = Státní oblastní archiv
- SOkA = Státní okresní archiv
- MZA = Moravský zemský archiv (Brno)
- AMB = Archiv města Brna
- AMV = Archiv ministerstva vnitra, AMZV = Archiv ministerstva zahraničních věcí
- ABS = Archiv bezpečnostních složek (součást ÚSTR)
- podnikové archivy
- soukromé sbírky

knihovny (literatura)

- knihovna NFA
- MZK
- FF MU
- NK

Filmotéky (filmy, AV díla)

- Národní filmový archiv – Filmotéka (národní archivní instituce)
- Státní fond kinematografie / NFA (filmy z období Státního filmu 1945-1990)
- Filmotéky produkčních a distribučních společností

4. zdroje zdrojů / databáze

- **sekundární zdroj, který referuje o existenci primárního zdroje:**
 - bibliografický údaj (ukazatel, kde text najít)
 - abstrakt (popis obsahu textu)
 - plný text (text v úplném znění – přepis, sken originální formy)
- **tištěné / elektronické** (hled. média, mat. povahy)
- **všeobecné / speciální** (hled. rozsahu a účelu)
- **bibliografické / filmografické** (hled. obsahu)
- **data / abstrakty / plné texty**

Elektronické informační zdroje

bibliografické (knihovní) databáze (všeobecné)

- <http://www.nkp.cz/>
- <http://www.mzk.cz/>
- <http://knihovna.phil.muni.cz/>

databáze **specializované/oborové**

- **národní databáze se zaměřením na český film**

Národní filmový archiv <http://www.nfa.cz/>

- <http://www.filmovyprehled.cz/> **portál NFA o české kinematografii**
- **Archiv Filmového přehledu** (měsíčník; od ledna 2013 v el. Verzi)
- **Kinodistribuce 2014-2015**
- **Český hraný film 1898-1970** (filmografické údaje a anotace, tištěná verze vč. bibliografie ad.: dosud vyšly sv. I-VI 1898-1993, vyd. 1995-2010)
- **Katalog 1965-1991** (filmografické údaje, obsah, recenze, foto)
- <http://nfa.cz/cz/knihovna/on-line-katalog/>
knihovna NFA – **on-line katalog**, článková bibliografie
- <http://nfa.cz/cz/knihovna/digitalni-knihovna/>
Kramerius - **Digitální knihovna NFA, plnotextová**, omezený přístup pro registrované čtenáře knihovny NFA

České filmové centrum (2002 APA, od 2013 součást NFA)

- <http://filmcenter.cz/cz/filmy-od-roku-1991/podle-roku/0/2015/20>

Státní fond kinematografie

- <http://www.fondkinematografie.cz/> (rozpočty a podpora projektů, které se ucházejí o podporu Fondu, výroční zprávy)

Česká televize

- <http://www.ceskatelevize.cz/vse-o-ct/archiv-a-programove-fondy-ct/>

- **Elektronické informační zdroje MU**

- <http://library.muni.cz/ezdroje/>

Filmové databáze / zahraniční

- [Film Index Online - soubor databází \(AFIC, FIAF, FII-BFI\)](#)
- [Film & Television Literature Index with Full Text \(EBSCO\)](#)

Obecné databáze / domácí i zahraniční

- <http://ezdroje.muni.cz/prehled/zdroj.php?lang=cs&id=198>
Anopress – monitoring českých médií (tisk, rozhlas, TV) – plnotextový
- <http://ezdroje.muni.cz/prehled/zdroj.php?lang=cs&id=84>
ProQuest – humanities

Průvodce filmovými databázemi (služba UK FF MU)

- http://www.slideshare.net/rs_knihovnaffmu/prvodce-databzemi-pro-studenty-stavu-filmu-a-audiovizuln-kultury

Přístup k celému souboru i k dalším databázím z katedrových stránek

- <http://www.phil.muni.cz/wufv/home/Links>